

Advies voor richtlijnen voor het milieu-effectrapport
Landinrichtingsproject Weerij

9 februari 1994

575-32

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Advies

Advies voor richtlijnen voor het milieu-effectrapport Landinrichtingsproject
Weerjs / [Commissie voor de milieu-effectrapportage].
- Utrecht : Commissie voor de milieu-effectrapportage
ISBN 90-5237-639-5
Trefw.: milieu-effectrapportage; Noord-Brabant / landinrichting ;
Noord-Brabant.

commissie voor de milieu-effectrapportage

aan het College van Gedeputeerde Staten
van de provincie Noord-Brabant
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

uw kenmerk
nrs. 115706/115707

uw brief
d.d. 3 december 1993

ons kenmerk
U119-94Po/ap/575-33

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het milieu-
effectrapport Landinrichtingsproject
Weerijds

doorkiesnr.
030 - 347649

Utrecht,
9 februari 1994

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieu-effectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Landinrichtingsproject Weerijds. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

Hoogachtend,

ing. E.M. Mastenbroek
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Landinrichtingsproject Weerijds.

Advies voor richtlijnen voor het
milieu-effectrapport Landinrichtingsproject Weerijis

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor de richtlijnen voor het
milieu-effectrapport over Landinrichtingsproject Weerijis,

uitgebracht aan het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant
door de Commissie voor de milieu-effectrapportage; namens deze,

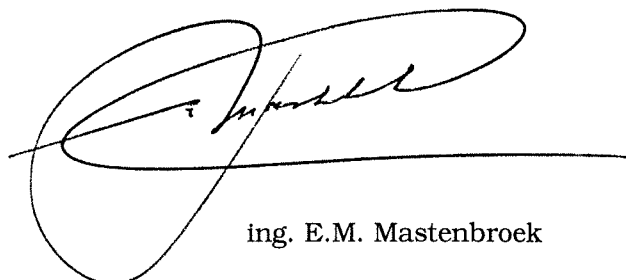
de werkgroep m.e.r. Landinrichtingsproject Weerijis

de secretaris

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'R.A.M. Post', written over a large, loopy flourish.

ing. R.A.M. Post

de voorzitter

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'E.M. Mastenbroek', written over a large, loopy flourish.

ing. E.M. Mastenbroek

Utrecht, 9 februari 1994

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Samenvatting	1
1 Inleiding	3
1.1 Procedure	3
1.2 Wisselwerking MER en Landinrichtingsplan	3
2 Probleemstelling, beleid en doelstelling	4
2.1 Algemeen	4
2.2 Probleemstelling	5
2.3 Beleid en besluitvorming	6
2.4 Doelstellingen	6
3 Voorgenomen activiteit en alternatieven	7
3.1 Algemeen	7
3.2 Ontwikkelen van alternatieven	8
3.2.1 Alternatieven op gebiedsniveau	8
3.2.2 Invulling, detaillering en begrenzing van de functies	9
3.3 Beschrijven van alternatieven	10
3.3.1 Meest milieuvriendelijke alternatief	10
3.3.2 Voorkeursalternatief	10
3.3.3 Nulalternatief	10
4 Bestaande toestand en autonome ontwikkeling van het milieu, milieugevolgen van de alternatieven	11
4.1 Algemeen	11
4.2 Bodem en water	12
4.3 Flora, fauna en ecologische relaties	13
4.4 Landschap, cultuurhistorie en archeologie	14
4.5 Specifieke aandachtspunten	15
5 Vergelijking van alternatieven	15
6 Leemten in kennis en evaluatie	16
7 Vorm en presentatie van het MER	17
8 Samenvatting van het MER	17

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 3 december 1993, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.
2. Tekst van de openbare bekendmaking van de start van de m.e.r.- procedure, Staatscourant 236, d.d. 8 december 1993.
3. Projectgegevens.
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen.

SAMENVATTING

Het landinrichtingsproject Weerijs (circa 4880 ha) behoort volgens het Streekplan grotendeels tot de agrarische hoofdstructuur. Omdat het gebied naast een agrarische functie tevens een belangrijke niet-agrarische functie vervult, is gekozen voor het instrument herinrichting. Door de integrale wijziging van het Besluit milieu-effectrapportage, die in 1994 van kracht zal worden, wordt dit landinrichtingsproject onder de m.e.r.-plicht gebracht. De m.e.r.-procedure wordt doorlopen ten behoeve van het opstellen van en de besluitvorming over het landinrichtingsplan. De Commissie stelt voor de plan-alternatieven te ontwikkelen in een wisselwerking tussen traditionele planningsinstrumenten en het m.e.r.-instrument.

Probleemstelling en doel; besluitvormingskader (hfdst. 2)

In het MER zal aandacht moeten worden besteed aan:

- Probleemstelling en doel van de voorgenomen activiteit. Aangegeven dient te worden welke aandachts- en knelpunten de aanleiding waren tot de herinrichting en hoe deze zijn vertaald in operationele doelstellingen. Met name dient het grensoverscheidende karakter van de milieu-effecten als knelpunt aandacht te krijgen. Beschreven moet worden in welke mate het landinrichtingsproject een bijdrage kan leveren aan het oplossen van milieu- (hygiënische) knelpunten en aan de ontwikkeling van nieuwe ecologische en landschappelijke kwaliteit.
- Beleid en besluitvorming. Het relevante landelijke en provinciale beleid dient te worden besproken, waarbij de gekozen functietoedeling centraal staat.

Voorgenomen activiteit en alternatieven (hfdst. 3)

Gezien de verstrekkende gevolgen voor het landschap en haar functies en de tijdsduur waarover deze gevolgen werkzaam zijn, dient bij landinrichtingsprojecten de nadruk te liggen op duurzaamheid.

Aangegeven dient te worden in hoeverre de marges voor het ontwikkelen van alternatieven reeds zijn ingeperkt door genomen besluiten. Beschreven dient te worden hoe de doelstellingen zijn vertaald in planalternatieven, waaronder het voorkeursalternatief en meest milieuvriendelijke alternatief (MMA). Aangegeven moet worden op welke wijze het uitgangspunt duurzaamheid is vertaald in alternatieven.

De Commissie beveelt aan de ruimte binnen de in het Streekplan vastgelegde functietoedeling volledig te benutten bij het zoeken naar inrichtingsalternatieven. Zij acht het zinvol bij het opstellen van alternatieven op gebiedsniveau uit te gaan van concepten en pleit voor een zo groot mogelijke verscheidenheid in concepten. De Commissie beveelt aan om naast het 'beken-concept', of aanvullend daarop een 'bosgordel-concept' te beschrijven. Binnen de alternatieven kunnen waar nodig varianten worden ontwikkeld.

Het meest milieuvriendelijke alternatief kan uit de toetsing van alternatieven als zodanig naar voren komen; het kan ook worden opgebouwd uit een combinatie van alternatieven en/of varianten.

Een nulalternatief dient als referentiesituatie te worden beschreven.

Aandacht dient te worden besteed aan de mate waarin de alternatieven flexibel zijn om toekomstige economische en technologische ontwikkelingen, met name in de landbouw, in de planuitvoering op te vangen.

Bestaande toestand van het milieu, autonome ontwikkeling en milieugevolgen (hfdst. 4)

De bestaande toestand van het milieu en de autonome ontwikkeling van het milieu moeten worden beschreven. Het accent zal hierbij dienen te liggen op die aspecten die door of met behulp van de voorgenomen activiteit of de alternatieven kunnen worden beïnvloed: met name waterhuishouding; geomorfologie; flora, vegetatie en fauna; landschap en cultuurhistorie. Bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu dienen zowel de positieve als negatieve milieugevolgen te worden beschreven.

Vergelijking van de alternatieven (hfdst. 5)

De milieugevolgen van de alternatieven dienen in dit hoofdstuk op overzichtelijke wijze te worden vergeleken met elkaar en met de referentiesituatie.

Leemten in kennis; evaluatie achteraf (hfdst. 6)

Het MER moet aangeven welke gevraagde informatie niet kan worden geleverd, welke onzekerheden zijn blijven bestaan en waardoor dit wordt veroorzaakt. Aangegeven dient te worden in hoeverre het ontbreken van de desbetreffende kennis de kwaliteit van de informatie die nodig is voor de besluitvorming beïnvloedt.

Het is wenselijk dat het MER reeds een aanzet bevat voor het (door bevoegd gezag vast te stellen) evaluatieprogramma.

Samenvatting, vorm en presentatie van het MER (hfdst. 7 en 8)

De samenvatting van het MER zal aan een breed publiek voldoende inzicht moeten geven voor de beoordeling van het MER. Tenslotte doet de Commissie nog enkele aanbevelingen voor de vorm en de presentatie van het MER, met name voor de omvang en mate van detaillering.

1 INLEIDING

1.1 Procedure

In het gebied ten westen en zuid-westen van Breda bestaat het voornemen tot het uitvoeren van een landinrichtingsproject. In het gebied liggen de dorpen Rijsbergen en Effen. Het gebied wordt de Weerijds genoemd en ontleent die naam aan de beek de Weerijds, die centraal door het gebied stroomt. In het Streekplan wordt dit gebied van circa 4880 hectare voor het overgrote deel aangemerkt als behorend tot de agrarische hoofdstructuur. Omdat het gebied naast een agrarische functie tevens een belangrijke niet-agrarische functie vervult, is gekozen voor het instrument herinrichting.

Door de integrale wijziging van het Besluit milieu-effectrapportage, die in 1994 van kracht zal worden, wordt dit landinrichtingsproject onder de m.e.r.-plicht gebracht. De m.e.r.-procedure wordt doorlopen ten behoeve van het opstellen van en de besluitvorming over het landinrichtingsplan.

Het bevoegde gezag voor de besluitvorming over het landinrichtingsplan, het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, heeft per brief van 3 december 1993 de Commissie voor de m.e.r. gevraagd advies voor richtlijnen voor het MER uit te brengen (zie bijlage 1). Op 8 december 1993 is de startnotitie voor het landinrichtingsproject Weerijds bekend gemaakt (zie bijlage 2). Initiatiefnemer voor het project is de landinrichtingscommissie Weerijds.

De samenstelling van de werkgroep die het advies heeft opgesteld, is vermeld in bijlage 3. De werkgroep vertegenwoordigt de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies aangeduid als 'de Commissie'.

Met dit advies beoogt de Commissie de milieu-aspecten van de activiteit af te bakenen en de gewenste inhoud van de richtlijnen voor het milieu-effectrapport (MER) aan te geven.

De inspraakreacties, die via het bevoegd gezag zijn ontvangen (zie bijlage 4), zijn in dit advies in beschouwing genomen. Voor zover die reacties betrekking hebben op de milieu-aspecten van de activiteit die in het MER aan de orde moeten komen, zijn deze door middel van voetnoten in het advies verwerkt.

1.2 Wisselwerking MER en Landinrichtingsplan

Een belangrijke voorwaarde voor een nuttige inbreng van de milieu-effectrapportage bij de totstandkoming van het Landinrichtingsplan is een goede wisselwerking tussen het plan en het MER tijdens het opstellen van het plan. Door de wisselwerking kan worden bereikt dat m.e.r. niet alleen dient voor het zichtbaar maken van de milieugevolgen van alternatieven, maar ook bijdraagt aan de planvorming door mogelijke plan-elementen voor alternatieven te identificeren.

Genoemde wisselwerking komt tot stand door een doorlopende toetsing van planonderdelen op hun milieu-effecten.

Deze toetsing kan telkens leiden tot het bijstellen van plan-onderdelen na afweging van de voor- en nadelen van een milieuvriendelijker uitvoering daarvan. Het meest milieuvriendelijke alternatief is dan het resultaat van consequente doorvoering van deze toetsing en consequente keuze voor de milieuvriendelijker uitvoering.

2 PROBLEEMSTELLING, BELEID EN DOELSTELLING

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "*een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van overheidsorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven.*"

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "*een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd.*"

2.1 Algemeen

"Landinrichting strekt tot verbetering van de inrichting van het landelijk gebied overeenkomstig de functies van dat gebied, zoals deze in het kader van de ruimtelijke ordening zijn gegeven". Hiermee is de Landinrichtingswet het instrument waarmee beleidsvoornemens op het gebied van ruimtelijke ordening, natuur, landbouwontwikkeling, recreatie et cetera integraal kunnen worden geïmplementeerd. Om te komen tot reële, in het MER te onderzoeken, alternatieven, is het van belang *doelstellingen* van het Landinrichtingsplan zo operationeel en toetsbaar mogelijk in het MER te formuleren (zie § 2.4). Doelstellingen volgen uit de beschrijving van de *probleemstelling* (zie § 2.2) en het *vastgestelde beleid* (zie § 2.3).

Het van kracht zijnde beleid geeft het kader aan voor ruimtelijke functietoedeling en de gebruiksgerichte functies die aan het water zijn toegekend. De exacte begrenzing van deelgebieden met een bepaalde functietoedeling is nog niet duidelijk en wordt mede bepaald door de uitkomsten van het MER. Daarom kan het zinvol zijn probleemstelling, beleid en doelstellingen per deelgebied aan te geven. Het Uitwerkingsplan ex artikel 4a, lid 8 w.r.o. van het Streekplan voor het noordelijk deel van het betrokken gebied is in voorbereiding en zal medio 1994 worden gepubliceerd. Voor het overige deel van het gebied is het vastgestelde streekplan kaderstellend. Het Streekplan en de in voorbereiding zijnde uitwerking daarvan zullen in belangrijke mate richtinggevend zijn voor de functietoedeling in het herinrichtingsgebied en vormen een belangrijk kader voor het opstellen van alternatieven voor de herinrichting.

2.2 Probleemstelling

Het MER dient de aandachtspunten te beschrijven die aanleiding vormen voor het in voorbereiding nemen van het landinrichtingsproject. Deze hebben betrekking op onder andere landbouw, natuur, milieukwaliteit, landschap, recreatie en cultuurhistorie en kunnen onderling samenhangen. Waar mogelijk kunnen aandachtspunten worden beschreven in termen van de zogenoemde *VERTHema's* (met name verontreiniging, verzuring, verspreiding, vermesting, verstoring, versnippering).

Aandachtspunten waarop het MER daarnaast tenminste moet ingaan zijn:

- de afname van het diverse karakter, de herkenbaarheid van en samenhang in het gebied door ontwikkelingen in infrastructuur, grondgebruik en bebouwing. Grootschalige stedelijke en infrastructurele ontwikkelingen moeten in de planvorming worden betrokken;
- verdroging en verandering in kwelsituaties in beekdalen en andere gradiënt-zones;
- de waterbeheersing (onder andere watertekort en -overlast, de waterkwaliteit en aanvoer van [vervuild] gebiedsvreemd water);
- een gebrekkig functionerende ecologische hoofdstructuur als gevolg van de aard, omvang en intensiteit van het grondgebruik, infrastructuur en de waterkwaliteit en -kwantiteit.

Met betrekking tot de aandachts- en knelpunten dient te worden aangegeven in welke mate en op welke termijn het instrument landinrichting verbeteringen en oplossingen kan realiseren. Het oplossen van de met de aandachtspunten aangegeven problematiek kan positieve gevolgen hebben voor het milieu. Bij de ontwikkeling van alternatieven en bij de beschrijving van de autonome ontwikkeling en de milieugevolgen van de alternatieven kunnen zich knelpunten aandienen, die nog geen rol speelden bij het in voorbereiding nemen van het landinrichtingsproject. Ook deze knelpunten zullen moeten worden beschreven, en zullen een rol spelen bij de planontwikkeling.

2.3 Beleid en besluitvorming

In het MER dienen de belangrijkste beleidsbesluiten die van invloed zijn op het landinrichtingsplan te worden beschreven. Het gaat hierbij niet om een volledige beschrijving maar vooral om het aangeven van de invloed van de besluiten op de toedeling van functies aan de deelgebieden. De belangrijkste besluiten zijn weergegeven in:

- het Structuurschema Groene Ruimte;
- het Streekplan;
- de in voorbereiding zijnde uitwerking van het streekplan;
- het provinciale waterhuishoudingsplan, Integraal Waterbeheersplan West-Brabant¹;
- het provinciale en regionale milieubeleidsplan, Gemeentelijk Milieubeleidsplan Breda²;

1 Zie ook inspraakreacties 3 en 5.

2 Zie ook inspraakreacties 4 en 10.

- aangrenzende landinrichtingsprojecten.

Overige besluiten hoeven alleen te worden besproken voor zover de alternatieven in het MER er mee in strijd zijn, zodat in grote lijnen een beeld ontstaat van de plannen en vergunningen die ten behoeve van het landinrichtingsplan moeten worden gewijzigd. Het MER dient een overzicht te geven van de besluiten die nog genomen moeten worden na vaststelling van het landinrichtingsplan.

In het MER moet beknopt worden beschreven volgens welke procedure en welk tijdschema het besluit over het landinrichtingsplan wordt genomen.

In het MER moeten de ontwikkelingskansen van het gebied worden gerelateerd aan de huidige en in de toekomst te verwachten toestand van het milieu, bijvoorbeeld aan de waterhuishouding in zijn kwantitatieve en kwalitatieve aspecten. Daarom dient te worden aangegeven of er besluiten in voorbereiding zijn of reeds zijn genomen over grensoverschrijdende vervuiling.

Uit het beschreven beleid dienen, voor zover mogelijk kwantitatieve en anders kwalitatieve, parameters of toetsingscriteria te worden afgeleid of ontwikkeld. Deze dienen te worden gehanteerd bij de selectie van alternatieven en bij de vergelijking en beoordeling van de gevolgen van de alternatieven voor het milieu. Het resultaat kan bijvoorbeeld zijn een tabel met de relevante normen en kwaliteitseisen en een kaart met de ruimtelijke voorwaarden.

2.4 Doelstellingen

In het MER moeten de doelstellingen van het plan worden beschreven: deze dienen te worden gerelateerd aan de gesignaleerde aandachts- en knelpunten en het geformuleerde beleid. Uitgebreid dient te worden ingegaan op de mogelijkheden die de herinrichting biedt om doelstellingen op milieugebied te realiseren, waarbij het ontstaan van nieuwe knelpunten zoveel mogelijk wordt voorkomen en kansrijke ontwikkelingen kunnen worden benut.

Doelstellingen dienen in het MER behalve voor het gebied als geheel bij voorkeur ook per functie te worden geformuleerd, waarbij de samenhang met aangrenzende gebieden^{3]} moet worden aangegeven.

In de startnotitie wordt als uitgangspunt van provinciaal beleid genoemd *"het aan elkaar koppelen van elkaar versterkende functies in het gebied en het ont-koppelen van met elkaar strijdige functies"*. In het MER zal moeten worden aangegeven welke keuzen en maatregelen door dit uitgangspunt zijn uitgesloten.

Doelstellingen moeten in het MER in operationele en toetsbare termen worden verrat, omdat zij dan richtinggevend zijn voor de selectie van te onderzoeken alternatieven. Doelstellingen zullen, mits kwantificeerbaar, een kwantitatief karakter moeten hebben.

3 Etten-Leur-Rucphen, Zundert en Ulvenhout-Galder.

3 VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "*een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen*".

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"*Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast*."

3.1 Algemeen

Landinrichtingsprojecten hebben een veraf liggende tijdhorizon. Daarom zal het begrip 'duurzaamheid' een belangrijke rol moeten spelen bij de ontwikkeling van alternatieven. Dit geldt voor de inrichting van het plangebied als geheel, waarbij met 'duurzaamheid' wordt bedoeld dat de herinrichting zodanig moet worden opgezet dat ontwikkelingen binnen de functies (bijvoorbeeld ontwikkelingen in de landbouwsector, in het beleid met betrekking tot recreatie, natuur en landschap) op de lange termijn in het gebied mogelijk moeten zijn zonder wederom een herinrichting nodig te maken.

Een toekomstverkenning van de in de betrokken sectoren te verwachten ontwikkelingen kan helpen bij het afbakenen van de in het definitieve ontwerp aan elke functie toe te kennen ruimte⁴].

Het begrip 'duurzaamheid' geldt ook voor de relaties tussen de functies, waarbij het uitgangspunt van het provinciaal beleid (scheiding van met elkaar strijdige functies en koppeling van elkaar versterkende functies) kan worden gerealiseerd middels een, in vergelijking met de Streekplan meer gedetailleerde, logische ruimtetoedeling aan functies, welke verder kan worden verfijnd door creëren van overgangszones tussen de functiegebieden. Hierdoor kan elk gebied, niet gestoord door conflicterende functies doch in wisselwerking met verwante functies van aangrenzende gebieden, de eigen functie optimaal vervullen.

De beschrijving van de onderscheiden alternatieven dient gericht te zijn op aspecten die een wezenlijke invloed uitoefenen op het milieu. Details met een beperkte milieubetekenis behoeven niet in het MER te worden beschreven, tenzij zij model staan voor ontwikkelingen van een grotere milieubetekenis. Hierdoor kan het MER zich richten op de hoofdlijnen van de besluitvorming rond het Landinrichtingsplan.

4 In zijn meest ruime betekenis (ruimtelijk, hydrologisch, cultuurtechnisch, landschappelijk, ontsluiting, rust et cetera).

3.2 Ontwikkelen van alternatieven

Zoals reeds in § 1.2 is opgemerkt is het van belang te komen tot een goede wisselwerking tussen het opstellen van het landinrichtingsplan en het MER. Dit betekent dat de inrichting van het ontwerp-proces en de samenhang tussen onderzoek en ontwerp bijzondere aandacht verdienen. Mede hierom wil de Commissie graag inzicht krijgen in de gevolgde methodiek.

3.2.1 Alternatieven op gebiedsniveau

De Commissie constateert dat in de situatie in het gebied Weerijds de functietoedeling aan deelgebieden reeds op hoofdlijnen tot stand is gekomen in beleidskaders op (vooral) provinciaal niveau, met name in het Streekplan. Deze functietoedeling is in hoge mate bepalend voor de toekomstige inrichting van het gebied. Het is dan ook essentieel in het MER antwoord te geven op de vraag op welke onderdelen en in welke mate er nog speelruimte bestaat voor de planvorming, mede gezien het feit dat het eerder voorliggende schetsontwerp niet meer volledig als vertrekpunt voor de verdere planvorming dient. De Commissie stelt voor de aanwezige speelruimte ten volle te benutten bij het ontwikkelen van alternatieven.

De aanpak, waarbij gebruik wordt gemaakt van 'concepten' als uitgangspunt voor gebiedsdekkende alternatieven spreekt de Commissie aan. Zij is wel van mening dat er, ook binnen het keurslijf van de van kracht zijnde plannen, meer variatie aan concepten mogelijk is dan zij in de Startnotitie aantreft.

Als voorbeelden van uitgangspunten voor het ontwikkelen van gebiedsdekkende concepten ziet de Commissie:

- de mate van concentratie van de onderscheiden vormen van agrarisch grondgebruik in het gebied, alsmede de locaties die aan dergelijke concentraties toegedacht worden;
- de streefbeelden die men ten aanzien van de natuurlijke ontwikkeling nastreeft voor de verschillende terreinen (in het bijzonder de natuurontwikkelingsgebieden) binnen de ecologische hoofdstructuur;
- de situering en vormgeving van de ecologische verbindingszones in het gebied;
- de aard en schaal van de gewenste ontwikkeling van het landschapsbeeld in relatie tot de voorgestane cultuurtechnische maatregelen;
- het bevorderen van de algemene milieukwaliteit, danwel de bijzondere milieukwaliteit en het tempo van uitvoering hiervan op deelgebiedsniveau.

De Commissie heeft met belangstelling kennis genomen van het 'beken-concept' (het accentueren van de beekdalen met houtwallen en/of moerassen) zoals dat in de Startnotitie is verwoord. Zij meent echter dat er ook andere concepten denkbaar zijn.

Zij pleit er dan ook voor om naast het 'beken-concept' (dat sterk op de natte, noordoost-zuidwest-structuur is geënt) een concept te ontwikkelen dat meer rekening houdt met de droge (vooral van zuidoost naar noordwest lopende) structuren in het gebied. Zij wijst in dit verband op de zuidoost-noordwest lopende bosgordel in het midden van het gebied, die met aanvullende elementen een interessante schakel tussen de verschillende beken kan opleveren. Een

dergelijk 'bosgordel-concept' kan naar de mening van de Commissie in ecologisch, landschappelijk en agrarisch opzicht een volwaardig alternatief bieden naast of in aanvulling op het 'beken-concept'.

Voorts vraagt de Commissie bijzondere aandacht voor de relaties tussen het plangebied en zijn omgeving bij het ontwikkelen van alternatieven.

3.2.2 **Invulling, detaillering en begrenzing van de functies**

Binnen de alternatieven zullen de landinrichtingsvoorstellen een nadere invulling moeten krijgen. Op dit niveau is een grotere speelruimte aanwezig dan op gebiedsniveau en zullen de globale keuzen uit het 'concept'-stadium handen en voeten moeten krijgen.

Van bijzonder belang voor de beoordeling van milieu-effecten zijn in dit verband:

- de keuzen ten behoeve van de landbouwkundige inrichting; in het bijzonder zijn hier werken ten behoeve van gespecialiseerde teelten van belang;
- het huidige en toekomstige (grond)waterbeheer.

In het MER zullen, voor zover relevant, op deelgebiedsniveau de noodzakelijke inrichtings- en uitvoeringsmaatregelen aangegeven moeten worden. De invulling, detaillering en begrenzing van de functies naar deelgebieden, maar ook het uitwerken van inrichtings- en uitvoeringsmaatregelen kunnen leiden tot het ontwikkelen van varianten binnen de alternatieven.

3.3 Beschrijven van alternatieven

Tenminste dienen in het MER te worden beschreven:

- het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) (zie § 3.3.1);
- het uiteindelijke voorkeursalternatief (zie § 3.3.2);
- het nulalternatief (zie § 3.3.3).

3.3.1 **Meest milieuvriendelijke alternatief**

Er is niet één standaard-methode aan te geven die leidt tot het aanwijzen van het (MMA). Het kan, zoals beschreven in § 1.2, procesmatig tot stand komen. Het kan uit de toetsing van de alternatieven naar voren komen maar het kan ook worden opgebouwd uit een combinatie van alternatieven en/of varianten. In dit laatste geval moet een zodanige combinatie van onderdelen van alternatieven en/of varianten worden gekozen, dat er vanuit milieu-oogpunt een optimale situatie ontstaat.

In het ideale geval is het uiteindelijke voorkeursalternatief het MMA. Als dit niet het geval is, moet worden aangegeven waarom het MMA niet haalbaar is als voorkeursalternatief, waarin beide verschillen en welke maatregelen eventueel genomen kunnen worden om het verschil tussen beide alternatieven te verkleinen.

3.3.2 Voorkeursalternatief

Het MER moet het voorkeursalternatief (de voorgenomen activiteit) beschrijven en motiveren. Het voorkeursalternatief kan één van de onderscheiden alternatieven zijn, maar het kan ook een combinatie zijn van de alternatieven en varianten. Ook kan het MMA (zie aldaar) als voorkeursalternatief dienen. Tenslotte wil de Commissie de mogelijkheid onder de aandacht brengen dat elementen van het MMA in het voorkeursalternatief ondergebracht worden.

3.3.3 Nulalternatief

Het nul-alternatief geeft aan welke activiteiten en maatregelen plaatsvinden in het gebied als de landinrichting niet wordt uitgevoerd. Hiertoe behoren reeds vastgestelde en voorziene ontwikkelingen waarop het landinrichtingsproject geen invloed heeft.

Omdat het nul-alternatief niet leidt tot realisatie van de doelstellingen van het project, is het geen reële keuzemogelijkheid maar een uitgangspunt voor de beschrijving van de bestaande toestand van het milieu. Het nul-alternatief dient als referentie voor de vergelijking van de milieugevolgen van de alternatieven.

4 BESTAANDE TOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING VAN HET MILIEU, MILIEUGEVOLGEN VAN DE ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "*een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen.*"

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "*een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven.*"

4.1 Algemeen

Studiegebied

Tot het studiegebied behoort het plangebied voor de herinrichting en de aangrenzende gebieden voor zover die door de landinrichting kunnen worden beïnvloed en voor zover ze er mee samenhangen⁵. Per milieu-aspect (bodem, lucht, flora/fauna, grondwater, oppervlaktewater en dergelijke) kan de omvang van het studiegebied verschillen. De beschrijving dient alleen die gebiedsdelen te omvatten waar meetbare of bespeurbare veranderingen in de toestand van het milieu kunnen worden verwacht als gevolg van de onderzochte alternatieven.

Bestaande toestand en autonome ontwikkeling.

De beschrijving van de bestaande toestand van het milieu en van de autonome ontwikkeling daarvan als de landinrichting niet wordt uitgevoerd, dient als referentiekader voor de beschrijving van de gevolgen voor het milieu en de onderlinge vergelijking van de alternatieven.

De bestaande toestand van het milieu en de autonome ontwikkeling daarvan dient te worden beschreven voor zover van belang voor het voorspellen van de gevolgen van de onderzochte alternatieven voor het milieu. Het gaat hierbij niet om een volledige beschrijving, maar om een beschrijving van de aspecten waarop landinrichting invloed uitoefent. Onzekerheden dienen duidelijk te worden aangegeven. Bestaande literatuur en bestaande veldbeschrijvingen, aangevuld met eventueel te verrichten onderzoek vormen de basis voor de beschrijving van de bestaande toestand en de autonome ontwikkeling. Deze beschrijvingen kunnen mogelijk niet eerder onderkende knelpunten opleveren die een rol kunnen spelen bij de formulering van de alternatieven.

Gevolgen voor het milieu

Ten behoeve van de effectbeschrijvingen kunnen de volgende algemene richtlijnen in acht worden genomen:

- voor zover mogelijk moeten milieu-effecten kwantitatief worden weergegeven. Daarbij kan ook een waardering van gevolgen nodig zijn, waardoor ongelijksoortige effecten met elkaar zijn te vergelijken;

5 Onder meer met herinrichtingen Etten-Leur-Rucphen, Zundert en Ulvenhout-Galder.

- de wijze waarop de milieu-effecten zijn bepaald en beschreven dient te worden gemotiveerd. Het gaat hierbij in het bijzonder om de betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van zowel de basisgegevens als de gebruikte methoden van voorspelling van milieu-effecten;
- aangegeven moet worden of de effecten tijdelijk of permanent, ophefbaar of onomkeerbaar zijn, of deze op de korte of lange termijn spelen en in hoeverre cumulatie van effecten kan optreden ook door activiteiten buiten het plangebied;
- naast de beschrijving per milieu-aspect afzonderlijk dient aandacht te worden besteed aan de onderlinge samenhang van de milieu-effecten als ook op hun invloed op het studiegebied en delen daarvan;
- het te verwachten resultaat en de doeltreffendheid van mitigerende maatregelen (maatregelen om de negatieve gevolgen te beperken of te compenseren) dienen te worden aangeduid; het gaat hierbij zowel om ruimtelijke als technische maatregelen;
- naast de negatieve effecten dienen van alle alternatieven de positieve gevolgen te worden aangegeven (in woord en beeld). Daarnaast moet worden ingegaan op de positieve ontwikkelingsmogelijkheden;
- bijzondere aandacht moet worden besteed aan die milieu-gevolgen die per alternatief/variant verschillen.

Bestaande informatie

Bij het beschrijven van de bestaande toestand van het milieu en de te verwachten autonome ontwikkeling kan, met bronvermelding, gebruik worden gemaakt van reeds bestaande informatie.

Mate van detail

De Commissie adviseert bij de beschrijving van het bestaande milieu en van de milieugevolgen het accent te leggen op twee schaalniveaus, namelijk dat van het gehele plangebied en dat van de deelgebieden. Een beschrijving op ecotoopniveau is alleen dan noodzakelijk wanneer het karakteristieke elementen bevat die van waarde zijn op deelgebiedsniveau.

In de navolgende paragrafen is aangegeven aan welke aspecten van het milieu in het MER aandacht besteed moet worden.

4.2 Bodem en water

Voor de verschillende alternatieven moeten de gevolgen voor de relaties tussen de aanwezige kwel- en inzigtgebieden en het oppervlaktewater in ogenschouw worden genomen, evenals de invloed daarvan op standplaatsfactoren van ([grond]waterafhankelijke) natuur. Hierbij dienen de kwaliteit van de bodem en het water en de overschrijdingsduur van bepaalde waterstanden en debieten te worden betrokken. Tevens dient te worden aangegeven in hoeverre de bij de verschillende alternatieven toe te passen maatregelen een bijdrage leveren aan de bestrijding van de verdroging en het behoud van aardkundige waarden.

Aan de volgende aspecten zal het MER aandacht moeten besteden:

- grondwaterstanden en -kwaliteit in inzijgings- en kwelgebieden⁶];
- bestaande bodemgesteldheid, aardkundige structuren en elementen, bijzondere bodemprofielen;
- geohydrologische gesteldheid en grondwaterstromingsstelsels van verschillende orde (regionaal, lokaal) en afstromingspatroon⁶];
- de milieubelasting van bodem en grondwater⁷];
- de aanwezigheid en de kwaliteit van oppervlaktewater en afwateringsstelsels alsmede de punt- en diffuse lozingen hierop⁸];
- de gevolgen van gebruik van chemische grondontsmettings- en gewasbeschermingsmiddelen in de boomteelt en de vollegrondsteelt;
- de gevolgen van de beperking van het gebruik van grondwater voor beregning;
- de beoogde milieukwaliteit.

4.3 Flora, fauna en ecologische relaties

De beschrijving van de biotische toestand in het studiegebied alsook de effectbeschrijving dient te geschieden aan de hand van een duidelijke en gemotiveerde keuze van de te behandelen biotische aspecten. De keuze dient een representatief beeld te geven van de huidige ecologische infrastructuur (gemeenschappen, soortenrijkdom, indicatorgroepen en soorten). Belangrijke potentiële ecologische processen en relaties dienen te worden aangegeven. De processen, soorten, indicatorgroepen en gemeenschappen dienen, gezien de belangrijke actuele natuurwaarden, op een evenwichtige wijze te worden beschreven voor wat betreft het voorkomen, de verspreiding, de biotoopeisen, de relaties tussen biotopen en de relaties met abiotische factoren. Hierbij dient ten aanzien van waterafhankelijke natuur te worden gerelateerd aan de onder §4.2 genoemde (geo)hydrologische aspecten⁶], waarbij modelstudies bestaande en potentieel kansrijke situaties kunnen verduidelijken.

Ingegaan moet worden op de ecologische visie voor (bestaande) natuurgebieden, natuurontwikkelingsgebieden, reservaat- en beheersgebieden en kleinschalige elementen. Welke waarden zullen worden versterkt c.q. ontwikkeld en welke milieuhygiënische kwaliteiten zijn daarvoor dan nodig?

De effecten, die voortvloeien uit de verschillende plan-alternatieven, moeten worden beschreven.

Speciale aandacht moet worden besteed aan:

- het voorkomen van waardevolle biotooptypen voor planten en dieren¹¹];
- belangrijke veranderingen in de terrestrische en aquatische flora en fauna⁹];

6 Zie ook inspraakreactie 6.

7 Zie ook inspraakreacties 2, 3, 6, 8 en 9.

8 Zie ook inspraakreacties 5, 7 en 8.

9 Zie ook inspraakreactie 2.

- landschapsecologische relaties:
Flora en vegetatie: de ligging in het landschap van biotopen^{10]} en hun relatie met dierpopulaties en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS); veranderingen hierin door hiervoor genoemde factoren;
Fauna: de ligging van biotopen en beschrijving van de ligging van en ruimtelijke samenhang tussen functiegebieden (broed-, rust-, rui-, foerageergebieden; (vermindering van) barrièrewerking tussen de functiegebieden^{11]};
- aanwezige en te ontwikkelen natuurgebieden, hun betekenis, aantasting, versterking, verkleining of vergroting;
- kleinschalige elementen; aard en kwaliteit alsmede de betekenis voor de landschapsstructuur en ecologische relaties^{11]}.

4.4 Landschap, cultuurhistorie en archeologie

In de beschrijving van de landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische toestand in het gebied en in de effectbeschrijving dienen niet alleen de afzonderlijke elementen aandacht te krijgen maar moeten ook actuele en potentiële landschappelijke relaties worden aangegeven. Het gaat hierbij om relaties zowel binnen het plangebied als met de omliggende gebieden. De landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische aspecten dienen ook beschreven te worden in het licht van hun regionale en landelijke uniciteitswaarde.

In de beschrijving moet aandacht worden geschonken aan:

- de voornaamste vormen van bodemgebruik, in het bijzonder die vormen die voor het gebied kenmerkend geacht moeten worden;
- de opbouw en de hoofdstructuur van het landschap met bijzondere aandacht voor de open-dicht-contrasten, reliëf en waterlopen;
- een beschrijving van de verkavelingspatronen in het gebied;
- de invloed van stedelijke ontwikkelingen;
- beschrijving van landschappen, die een bijzondere functie vervullen dan wel een bijzondere waarde vertegenwoordigen, waarbij te denken valt aan landschappen, die in bestemmingsplannen als zodanig zijn aangemerkt;
- de aanwezigheid van cultuurhistorische en archeologische waarden in het gebied.

Bij de beschrijving van de gevolgen van de ingrepen moet aandacht worden besteed aan mitigerende en compenserende maatregelen waardoor de geconstateerde effecten tegengegaan dan wel gecompenseerd kunnen worden.

In het bijzonder dient ingegaan te worden op:

- het veiligstellen en inpassen van waardevolle landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische elementen;
- de positieve gevolgen van landschapsbouw in het kader van de voorgenomen ingrepen.

Visueel-landschappelijke effecten dienen in de beschrijving op inzichtelijke wijze te worden behandeld door gebruik van kaart en beeldmateriaal.

10 Leefgebieden van karakteristieke soorten en gemeenschappen.

11 Zie ook inspraakreactie 6.

4.5 Specifieke aandachtspunten

Voor zover aan de orde, dient te worden ingegaan op:

- de verzuring van zuurgevoelige natuurelementen door de lucht als gevolg van ammoniakemissie door agrarische bedrijven;
- geurhinder bij woningen als gevolg van verplaatsing van agrarische bedrijven;
- verstoring en versnippering als gevolg van ontsluitingsmaatregelen;
- de invloed van de bestaande en toekomstige verstedelijking en infrastructuur aan de randen van het gebied.

5 VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."

De milieu-aspecten van de alternatieven moeten in relatie worden gezien met de autonome ontwikkeling van het milieu.

Hierdoor wordt duidelijk wat de bijdrage van de onderscheiden landinrichtingsalternatieven kan zijn aan het oplossen van milieuknelpunten.

Behalve de autonome ontwikkeling dient vigerend milieubeleid te worden beschouwd als toetsingskader. Het in tabellen kwantificeren van de milieugevolgen per milieuaspect en per alternatief biedt een goede basis voor een onderlinge vergelijking van de alternatieven.

Aandachtspunten bij dit onderdeel van het MER kunnen zijn:

- Een beschouwing over de mate waarin de initiatiefnemer bij elk van de alternatieven denkt de doelstellingen te kunnen bereiken.
- Een vergelijkende beschouwing over de positieve en negatieve milieugevolgen van ieder alternatief. Wat ecologie betreft kan dit vanuit verschillende zienswijzen op 'natuurvriendelijke ontwikkelingen' gebeuren. Welke milieuknelpunten worden opgelost en welke nieuwe knelpunten ontstaan?
- In welke mate leveren de alternatieven een bijdrage aan het realiseren van het milieu- en natuurbeleid.
- Een beschouwing over de mate waarin de alternatieven bijdragen aan duurzame functionele oplossingen.
- Een voorkeursvolgorde van de alternatieven per milieu-aspect, waarbij afwijking van ongelijksoortige milieu-aspecten moet worden vermeden.

6 LEEMTEN IN KENNIS EN EVALUATIE

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "*een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieu-effecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens.*"

Het MER dient aan te geven welke van de gevraagde gegevens niet kunnen worden geleverd, de reden waarom en de betekenis van deze leemten voor de besluitvorming. Informatie die voor de besluitvorming essentieel zal zijn, zal met prioriteit moeten worden geïdentificeerd. De vastgestelde leemten in kennis en informatie kunnen worden gezien als onderwerpen van voortgaande studie en behoren mede te worden betrokken bij een in concept op te stellen evaluatieprogramma van de daadwerkelijk optredende gevolgen voor het milieu. Een concept-evaluatieprogramma kan in het MER reeds worden beschreven.

Aandachtspunten bij het beschrijven van leemten in kennis zijn onder andere:

- onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en in gebruikte gegevens;
- gebrek aan bruikbare voorspellingsmethoden;
- andere kwalitatieve en kwantitatieve onzekerheden met betrekking tot milieugevolgen op korte en langere termijn;
- leemten in kennis ten aanzien van grensoverscheidende vervuiling.

7 VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER

De rol van m.e.r. in de besluitvorming over een voorgenomen activiteit maakt het noodzakelijk dat het MER toegankelijk en begrijpelijk is voor een breed samengesteld gezelschap van betrokkenen: besluitvormende organen, adviseerende deskundigen en derden die via de daarvoor bestaande procedures hun invloed willen doen gelden. Elk van deze doelgroepen moet in het MER de relevante informatie kunnen aantreffen. Dit stelt hoge eisen aan de presentatie van het MER. In verband hiermee beveelt de Commissie het volgende aan:

- De gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en de alternatieven zullen overzichtelijk gepresenteerd en voor alle betrokken partijen toegankelijk moeten zijn. Bij de vaststelling van de richtlijnen dient te worden ingegaan op de bij derden levende vragen omtrent het landinrichtingsproject, zoals die in het kader van de inspraak naar aanleiding van de startnotitie naar voren zijn gekomen. Te sterke vereenvoudigingen enerzijds en slechts voor ingewijden toegankelijke vaktaal anderzijds, behoren te worden vermeden.

Belangrijke keuzes, gemaakt tijdens de opstelling van het MER, dienen duidelijk naar voren te komen. Indien bij de opstelling van het MER is afgeweken van de richtlijnen, dient dit duidelijk en gemotiveerd te worden aangegeven.

- Gegevens over het studiegebied en de (ruimtelijke) consequenties van alternatieven zullen zoveel mogelijk op overzichtelijk kaartmateriaal moeten worden weergegeven.
- Het is wenselijk het MER zo beknopt mogelijk van opzet te houden en het te voorzien van een goed op de inhoud afgestemde samenvatting. Belangrijke leemten in kennis dienen ook in de samenvatting te worden weergegeven.
- Het verdient aanbeveling om de achtergrondgegevens die de conclusies, voorspellingen en keuzes onderbouwen niet in het MER zelf te vermelden, maar zulke informatie in bijlagen op te nemen.
- Achtergrondgegevens die noch in het MER zelf, noch in de bijlagen worden opgenomen, dienen wel beschikbaar te zijn voor geïnteresseerden. In het MER en in eventuele bijlagen dient ernaar te worden verwezen.
- Een verklarende begrippenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst zijn in verband met de leesbaarheid van belang.

8 SAMENVATTING VAN HET MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. Het verdient daarom bijzondere aandacht. In de samenvatting moet kort en overzichtelijk de kern van de belangrijkste onderdelen van het MER worden weergegeven:

- Probleem- en doelstellingen van het landinrichtingsproject waarbij aandacht wordt besteed aan de VER-thema's.
- Keuze en motivering van de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven, waaronder het meest milieuvriendelijke alternatief.
- Beschrijving van de bestaande situatie van het milieu (mede ten behoeve van de evaluatie achteraf).
- Zo objectief mogelijke beschrijving en voorspelling van de effecten op het milieu van de verschillende alternatieven.
- Vergelijkende beoordeling van de alternatieven tegen de achtergrond van uitgangspunten van het milieubeleid.
- De belangrijkste leemten in kennis.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen
voor het
milieu-effectrapport
Landinrichtingsproject Weerijs

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 3 december 1993 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Provincie
Noord-Brabant

VERZONDEN

7 DEC. 1993

Provinciehuis
Brabantlaan 1
Correspondentie-adres:
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefax: 073 - 12 35 85

Dienst Ruimtelijke ordening, Natuur en landschap en Volkshuisvesting

Telefoon 073 - 81 28 12

Ons kenmerk: nrs. 115706/115707
Uw kenmerk : --
Afdeling : ROB
Doorkiesnr.: 812408 (H. van der Flier)
Bijlagen : 2 (in 6-voud)
Datum : 3 december 1993
Onderwerp : Startnotitie m.e.r. Weerij's

De Commissie voor de
milieu-effectrapportage
Postbus 2345

3500 GH UTRECHT
Commissie voor de
milieu-effectrapportage

ingekomen : 08 DEC. 1993

nummer : 1492-93

dossier : 575-1/m.3 bez.

kopie naar : S./ora/bild.

Geachte commissie,

Op 22 november 1993 ontvingen wij ~~als bevoegd gezag~~ het verzoek van de Landinrichtingscommissie Weerij's om de startnotitie in procedure te brengen.

Als eerste formele stap in het kader van de milieu-effectrapportage hebben wij de startnotitie ter inzage gelegd. Ingevolge artikel 7.14 lid 3 van de Wet milieubeheer stellen wij eenieder in de gelegenheid om van 10 december 1993 tot 10 januari 1994 op deze notitie te reageren.

Tevens hebben wij de startnotitie om advies toegestuurd aan de wettelijke adviseurs, terwijl de overheidsinstanties die bij dit proces betrokken zijn de notitie ter kennisneming hebben ontvangen.

./.
Op basis van artikel 7.14 lid 1 van de Wet milieubeheer verzoeken wij u om ons voor 10 februari 1994 advies uit te brengen over de richtlijnen en over de alternatieven die in beschouwing genomen kunnen worden. Daarna zullen wij de richtlijnen zo spoedig mogelijk vaststellen.

./.
De tekst van de advertentie die op 9 december 1993 in de Nederlandse Staatscourant en in het regionale dagblad (De Stem) wordt gepubliceerd, is ter informatie toegevoegd.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

de griffier der staten,

120693JC

Bij antwoord s.v.p. onderwerp, datum en kenmerk van deze brief vermelden
Bankrelaties: ING Rekening nr. 67.45.60.043, Postbank nr. 1070176 t.n.v. Provincie Noord-Brabant

BIJLAGE 2

Openbare bekendmaking in Staatscourant nr. 236 d.d. 8 december 1993

Noord-Brabant

Openbare bekendmaking in het kader van de Wet milieubeheer
inspraak startnotitie landinrichtingsproject Weerij's.

Algemeen

Voor landinrichtingsprojecten geldt vanaf begin 1994 de plicht een milieu-effectrapportage (m.e.r.) in de planvorming op te nemen. Vooruitlopend op de wettelijke plicht heeft de Landinrichtingscommissie Weerij's de startnotitie vastgesteld en toegestuurd.

Doel van de milieu-effectrapportage

Doel van de milieu-effectrapportage is om de besluitvorming op systematische en zorgvuldige wijze te voorzien van informatie over de milieugevolgen van de voorgenomen activiteit. Aangezien ons college het landinrichtingsplan te zijner tijd vaststelt, vervullen wij de taak van 'bevoegd gezag'.

Ingevolge artikel 7.14, lid 3 van de Wet milieubeheer stellen wij hierbij een ieder in de gelegenheid aan de hand van de startnotitie opmerkingen te maken die betrokken kunnen worden bij de richtlijnen die voor het milieu-effectrapport dienen te gelden. Vervolgens stellen wij de richtlijn vast. Daarin wordt aangegeven wat in het milieu-effectrapport Weerij's onderzocht moet worden. Het is niet mogelijk om tegen bepaalde voorgestelde ontwikkelingen met betrekking tot de landinrichting in het kader van de milieu-effectrapportage bezwaar te maken. De inhoud van het landinrichtingsplan staat nu niet ter discussie.

Terinzagelegging en reacties

De startnotitie ligt vanaf 10 december gedurende één maand tijdens kantooruren op de daarvoor gebruikelijke plaatsen in het:

1. provinciehuis van Noord-Brabant, Brabantlaan 1, 's-Hertogenbosch;
2. gemeentehuis van Rijsbergen, Sint Bavostraat 18;

3. stadskantoor van Breda, Claudius Prinsenlaan 10;
 4. gemeentehuis van Etten-Leur, Markt 1;
 5. districtskantoor van uitvoering, Anna van Berchemlaan 36 te Etten-Leur.
- Degenen die niet in staat zijn om de startnotitie op een van deze plaatsen in te zien, kunnen een exemplaar toegestuurd krijgen. voor informatie kunt u bellen naar Provincie Noord-Brabant, tel.: 073-812408 of 812394. Er kan alleen schriftelijk op de inhoud worden gereageerd en wel tot 10 januari.
- Richt uw brieven aan:
Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch,
onder vermelding van: m.e.r. Weerij's.
's-Hertogenbosch, december 1993.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Landinrichtingscommissie Weerijns

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant

Besluit: Vaststelling landinrichtingsplan ingevolge artikel 81 van de Landinrichtingswet

Categorie Besluit m.e.r.: 9.2, ontwerp-Herziening Besluit m.e.r.

Activiteit: De voorgenomen activiteit betreft de uitvoering van landinrichting van het gebied Weerijns ten zuid-westen van Breda

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 8 december 1993

richtlijnenadvies uitgebracht: 9 februari 1994

Bijzonderheden: Aangezien het voorontwerp-plan niet voor 1 januari 1994 zal worden gepubliceerd is het project conform de overgangsbepaling in artikel 11 van het Besluit milieu-effectrapportage m.e.r.-plichtig

Samenstelling van de werkgroep:

ir. J.A. Lörzing

ir. A.J.G. van der Maarel

drs. H. de Mars

ing. J. Reinders

ing. E.M. Mastenbroek (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: ing. R.A.M. Post

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	040194	Centrale Landinrichtingscommissie	Utrecht	240194
2.	060194	De Baroniesche Hengelaars	Breda	240194
3.	070194	Hoogheemraadschap West-Brabant	Breda	240194
4.	070194	Gemeente Breda, B + W	Breda	240194
5.	100194	Waterschap de Aa of Weerijs	Zundert	240194
6.	060194	Natuur en Milieu, Vereniging Rijsbergen	Rijsbergen	240194
7.	120194	Waterschap de Boven-Mark	Ulvenhout	240194
8.	110194	Brabantse Milieufederatie	Tilburg	240194
9.	130194	Landbouwschap Gewestelijk Raad voor Noord-Brabant	Tilburg	240194
10.	130194	Stadsgewest Breda	Breda	240194
11.	200194	Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Directoraat Generaal Rijkswaterstaat, directie Noord- Brabant	's-Hertogen- bosch	240194
12.	130194	Provinciale commissie voor milieu en water	's-Hertogen- bosch	040294